

Virkningen af de korte Frihedsstraffe.

Nærværende Undersøgelse er foretaget saaledes, at jeg har gennemgaaet de c. 4200 af Københavns Politi over de i Aarene 1891—95 straffede Mænd udfærdigede Generalia-blade (Straffekort), der velvillig have været stillede til min Raadighed; af disse har jeg imidlertid — for at holde Spørgs-maalet rent — til Bearbejdelse kun anvendt dem, der angik de i Tidsrummet dømte Mandspersoner, hvis 1ste Straf var en kort Frihedsstraf for egentlig kriminelle Forbrydelser*).

Der kan mod det benyttede Materiale indvendes, at Generaliabladene ikke med Sikkerhed kunne paaregnes at give Oplysninger om de senere udenfor København idømte Straffe. I en stor Mængde Tilfælde indeholde de dog i Virkeligheden saadan Oplysning; de indeholde den særlig altid, naar vedkommende senere igen er straffet i København, og dette sidste gør navnlig Manglen mindre betydningsfuld, da sikkert en meget stor Del af de Folk, der 1ste Gang ere straffede i København og derefter blive professionelle Forbrydere, atter i Ny og Næ søge til Byen som det rigeste Operationsfelt.

*) Udeladte ere altsaa navnlig alle 1ste Gang: for Betleri og andre Politiforseelser dømte, med Legemsstraffe, for særlige militære Forseelser eller uden for Københavns Jurisdiktion straffede samt Udlændinge og Personer, der vides at være døde eller udvandrede. Medtagne ere derimod Personer, der tidligere have vedtaget Bøder, og senere Vedtagelse af Bøder er da heller ikke regnet som Tilbagefald.

Om end Materialet altsaa ikke er absolut uangribeligt, har det dog forekommet mig tilstrækkeligt til et Forsøg paa at give nogle Fingerpeg paa et Omraade, hvor man hidtil ikke har vidst nogetsomhelst, men maattet lade sig nøje med det umiddelbare Indtryk af, at de omtalte Straffes Virkning var meget ringe, hvad man let kommer til at antage, fordi man over dem, der atter og atter vende tilbage, glemmer dem, der ikke vise sig mere.

Der vil tidligst om 6—7 Aar paa Grundlag af den i Henhold til Justitsministeriets Cirkulære af 11 December 1896 skete Omordning af vor Kriminalstatistik kunne gøres en tilsvarende Undersøgelse for hele Landet, altsaa baade sikrere og fyldigere, idet bl. a. Tallene ville blive 3—4 Gange saa store. Maaske ville dog nogle have Interesse af straks at erfare, hvad der alt nu kan oplyses paa det for Tiden bedste Grundlag.

Som det af nedenstaaende skematiske Oversigt fremgaar, er der i Tidsrummet 1891—95 i København i alt for 1ste Gang straffet 1060 Mandspersoner med korte Frihedsstraffe for egentlig kriminelle Forbrydelser. For de næsten 96 Procents Vedkommende bestod Straffen i Fængsel paa Vand og Brød, saa at Undersøgelsen altsaa praktisk set kommer til at dreje sig om denne Strafs Betydning.

Hovedresultatet er, at af de omhandlede 1060 Personer ere 286 eller 27 % atter senere straffede. Under Hensyn til det benyttede Materiales Beskaffenhed, hvorfor der i Indledningen er gjort Rede, maa dog dette Tal forhøjes noget. —

Af Momenter, der spille en Rolle ved Tilbagefaldet, skal først omtales Forbrydelsens Art, og det ses da,

I. Alder ved 1ste Straf.											II. 1ste Forbrydelse.										III. 1ste Straf.										
											Mod of- fentlig Myndig- hed og Orden (Kap.12)	Mod Sædelig- heden (Kap.16)				Vold (Kap.18)		Berigel- sesfor- brydel- ser(Kap. 23—26)				Andre eller blande- de For- brydel- ser		Fængsel paa Vand og Brød		Fængsel paa sæd- vanlig Fange- kost		Simpelt Fængsel		I alt	
		An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.	An- tal	pCt.		
Straffede		232	21,9	463	43,7	211	19,9	108	10,2	46	4,3	37	3,5	81	7,7	48	4,5	829	78,2	65	6,1	1013	95,6	37	3,5	10	0,9	1060			
Tilbage- faldne		82	35,3	133	28,7	47	22,2	18	16,7	6	13,0	11	29,7	9	11,1	3	6,3	252	30,4	11	16,9	270	26,7	13	35,1	3	30,0	An- tal	pCt.		
																													286	27	

*) De Personer under 18 Aar, der ere straffede med korte Frihedsstraffe, ere for faa i Antal (26) til at optages i en særlig Klasse.

**) Herunder medregnet Falsk i Forbindelse med Tyveri eller Bedrageri.

IV. Senere straffede												V. Senere straffede Gange												VI. Senere straffede med													
inden 1 Aar		inden 2 Aar		inden 3 Aar		inden 4 Aar		inden 5 Aar		efter 5 Aar		1		2		3		4		5		over 5		Korte Frihedsstraffe		Tvangsarbejde		Strafarbejde		Korte Frihedsstraffe og Tvangsarbejde		Korte Frihedsstraffe og Strafarbejde		Tvangsarbejde og Strafarbejde		Alle tre Strafarter	
Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
122	42,7	48	16,8	34	11,9	23	8,0	16	5,6	43	15,0	133	46,5	58	20,3	31	10,8	16	5,6	11	3,9	37	12,9	128	44,8	14	4,9	28	9,8	27	9,4	50	17,5	7	2,4	32	11,2

at Berigelsesforbrydelserne, der har udgjort 78 % af samtlige Forbrydelser, ogsaa frembyde den højeste Tilbagefaldsprocent (30)*). Hermed menes dog ikke — saa lidt som hvor der ellers her tales om Tilbagefald — at disse alle atter ere straffede for lignende Forbrydelser, men kun at de overhovedet senere ere straffede. Hvorledes Tilbagefaldet i øvrigt har stillet sig ved Berigelsesforbrydelserne, ses af nedenstaaende Oversigt:

1ste Gang straffede for Berigelses- forbrydelser	Heraf senere straffede				
	Ogsaa for andre Forbrydelser	Kun for Berigelsesforbrydelser			I alt
		Altid Tyveri, Hæleri eller Ran	Altid Bedrageri	Andre eller blandede Berigelses- forbrydelser	
829	126	59	7	60	252

Af de tilbagefaldne Berigelsesforbrydere har altsaa kun de halve stadig holdt sig til denne Forbrydelsesart, og af disse har atter ikke engang Halvdelen stadig holdt sig til den fra først af valgte Specialitet inden for Berigelsesforbrydelserne. Det lovstridige Sindelag synes herefter ikke at være saa specielt udformet, at Gentagelsesstraffe bør være strengt knyttede til Berigelsesforbrydelser, end sige til bestemte Underarter deraf, saaledes som Tilfældet er i vor Straffelov. At det just skulde være dennes Gentagelsesstraffe for Tyveri, Ran og Hæleri, der faa Folk til efter en stor Maalestok at glide over i andre Berigelsesforbrydelser, synes nemlig i og for sig lidet rimeligt og bliver endnu mere uantageligt, naar man ser, at Halvdelen af de tilbagefaldne, oprindelige Berigelsesforbrydere senere gaa over til ogsaa at begaa andre Forbrydelser, hvad de ikke behøvede for at fri sig for Gentagelsesstraf.

*) Decimaler ere udeladte i Teksten.

Betragtning af de tilbagefaldnes Alder viser, at Tilbagefaldsprocenten er forholdsvis desto større, jo yngre vedkommende har været, da han første Gang blev straffet:

Under 20 Aar.....	35 %
20—30 -	29 -
30—40 -	22 -
40—50 -	17 -
over 50 -	13 -

Man har længe vidst, at de unge give et ganske uforholdsmæssigt Bidrag af Forbrydere; det ses her, at dette ikke alene skyldes den yngre Alders større Lethed til overhovedet at begive sig uden for Lovens Grund, men tillige dens ringere Modtagelighed for den i Straffen liggende Advarsel.

Man vil mod denne Slutning let indvende, at de yngres større Tilbagefaldsprocent selvfølgelig ligger i, at disse have længere Tid at falde tilbage i end de ældre. Dette spiller dog en ganske forsvindende Rolle. Dels er nemlig — som i Indledningen bemærket — alle de, der vides at være døde, slet ikke medtagne, og dels ses det af Tabel 4, at de 85 % af de tilbagefaldne falde inden 5 Aar, inden for hvilket Tidsrum Levesandsynligheden*) ikke er saa forskellig i de Aldersklasser, hvorom det drejer sig, at det kan have nogen nævneværdig Indflydelse.

Tilbagefaldets Hurtighed i Forhold til den lidte Straf stiller sig saaledes:

Inden 1 Aar	43 %
- 2 -	59 -
- 3 -	71 -
- 4 -	79 -
- 5 -	85 -
efter 5 -	15 -

*) Af 1000 i hver Aldersklasse levende Mandspersoner i København døde inden 5 Aar ifølge Beregning for 1880—89: 15—20 Aar: 25. 20—30 Aar: 40. 30—40 Aar: 55. 40—50 Aar: 85. 50—60 Aar: 155.

Dette har Interesse for Fastsættelse af Tidsfristen ved betingede Straffedomme. Denne er i den norske Lov af 2 Maj 1894 og i det derefter skrevne danske Forslag sat til 3 Aar; i Frankrig, Kanton Wallis og Tessin er den 5 Aar, i Luxembourg 5 Aar for kriminelle Forbrydelser, 3 Aar for Politiforseelser, i Belgien, Portugal, Bayern, Kanton Genf og Waadt fakultativ indtil 5 Aar. Intetsteds uden for Norge er altsaa, saa vidt vides, Fristen i al Almindelighed saa kort som 3 Aar, og de her givne Oplysninger tyde ogsaa paa, at den bør være længere, maaske helst fakultativ indtil 5 Aar; man vil da bl. a. kunne tage Hensyn til, om vedkommendes Alder disponerer mere eller mindre til Tilbagefald.

Hyppigheden af Tilbagefaldene hos de enkelte Personer er naturligvis meget forskellig. Senere straffet er af de tilbagefaldne:

1 Gang	46 %
2 -	20 -
3 -	11 -
4 -	6 -
5 -	4 -
over 5 -	13 -

Særlig under Hensyn til vor Straffelovs Regel om, at 3die Gang begaaet Tyveri i Almindelighed medfører Straf-arbejde, kan det sikkert siges, at den 3die Straf er et ret afgørende Punkt, der, som det vil ses, er naaet af 54 % af de tilbagefaldne, idet saa mange ere straffede 3 Gange eller mere.

Hvad Størrelsen af de senere lidte Straffe angaar, ses det af Tabel 6, at 45 % overhovedet ikke komme videre end til korte Frihedsstraffe, 14 % ikke videre end til korte Frihedsstraffe og Tvangsarbejde, medens 41 % senere dømmes til Straf-arbejde.

Disse vel stemmende Resultater, at 54 % af de tilbagefaldne i alt ere straffede 3 Gange eller mere, og at 41 %

af dem senere dømmes til Strafarbejde, synes at tyde stærkt paa, at henimod Halvdelen af dem, der overhovedet falde tilbage efter 1ste Straf, senere gaa over til den egentlige Forbryderklasse. —

Det blev ovenfor vist, at Tilbagefaldsprocenten er størst for Aldersklassen under 20 Aar og derefter aftager gradvis i de højere Aldersklasser.

Det ligger nær at undersøge, om et tilsvarende Forhold lader sig paavise ogsaa med Hensyn til Tilbagefaldenes Hurtighed, Hyppighed og Grovhed. For ikke at faa alt for smaa Tal maa man imidlertid i saa Henseende lade sig nøje med kun at skelne mellem de tilbagefaldne, der ved 1ste Straf vare under, og dem, der vare over 20 Aar, og der ses da ogsaa mellem disse at være en kendelig Forskel i de omtalte Retninger:

	Tilbagefaldne inden 1 Aar.	I alt straffet 3 Gange eller mere.	Senere dømt til Strafarbejde.
Under 20 Aar ..	48 %	60 %	55 %
Over 20 Aar ...	41 -	51 -	32 -

Vil man herefter forsøge at stille Horoskopet for dem, der 1ste Gang straffes med korte Frihedsstraffe, kommer det i store Træk til at se saaledes ud: $\frac{2}{3}$ af dem straffes ikke oftere, $\frac{1}{6}$ af dem blive senere straffede et Par Gange, væsentlig kun med korte Frihedsstraffe og Tvangsarbejde, medens $\frac{1}{6}$ blive straffede oftere, navnlig ogsaa med Strafarbejde, og gaa over til den egentlige Forbryderklasse. Jo tidligere Fald, des større Sandsynlighed for hurtige, hyppige og grove Tilbagefald.

Om disse Straffens Resultater skulle kaldes gode eller daarlige, lader sig naturligvis ikke afgøre absolut, men kun ved Sammenligning med Resultaterne af andre kendte Straffemaader, specielt Strafarbejde; hertil savnes imidlertid foreløbig det fornødne Materiale.

Man ved vel fra Strafanstaltens Statistik, at c. $\frac{1}{3}$ af de Mænd, der i det hele anses med Strafarbejde, senere

dømmes til samme Straffart, men man ved ikke, i hvilket Omfang de senere straffes med andre Straffe, og navnlig heller ikke det vigtigste: hvorledes denne Straf virker paa det hidtil af al Straf uberørte Individ*).

Saa meget kan dog siges, at Kendsgerningerne langt- fra give nogen Støtte for den overdrevne Mistillid til al Strafs Betydning overhovedet, som for Tiden er paa Mode

*) Over de i det omhandlede Tidsrum med Strafarbejde som 1ste Straf ansele Mænd hidsættes her en lidt mere summarisk, men i øvrigt efter de i Indledningen angivne Principper udarbejdet Over- sigt; forbigaaede ere de faa, efter hvis Løsladelse der ikke er forløbet mindst 5 Aar. De smaa Tal tillade naturligvis slet ingen Slutninger; kuriøs er dog Overensstemmelsen paa adskillige Punkter (jfr. f. Eks. Side 6 og 8):

	Under 20 Aar		20—30 Aar		30—40 Aar		40—50 Aar		Over 50 Aar		I alt
	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	
Straffede	45	26.7	82	48.5	22	13.0	14	8.2	6	3.6	169
Tilbagefaldne..	19	42.2	18	22.0	4	18.2	2	14.3	1	25.4	43

Senere straffet								Senere straffet Gange								Senere straffet med			
inden 1 Aar		inden 2 Aar		inden 3 Aar		efter 3 Aar		1		2		3		over 3		korte Straffe ok Tvangs- arbejde		Straf- arbejde	
Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
18	41.0	12	27.9	9	20.0	4	9.3	19	44.2	7	16.3	6	14.0	11	25.5	20	46.5	23	53.5

	Tilbagefaldne inden 1 Aar.	I alt straffet 3 Gange eller mere.	Senere dømt til Strafarbejde.
Under 20 Aar.	53 %	68 %	68 %
Over 20 Aar..	33 %	46 %	42 %

og endog har ladet et københavnsk Dagblad dogmatisk fastslaa, »at Fængselsstraf kun virker til Fordærv«.

Det er naturligvis højest sandsynligt, at Samfundets Reaktion mod Forbrydelsen i Tiderne vil antage andre Former end nu, og at navnlig Præventionen vil træde mere og mere i Forgrunden, men at Straffen i en overskuelig Fremtid skulde kunne undværes eller et radikalt Brud med Grundprincipperne for dens Udførelsesmaade snart kunne ventes, er et ikke ganske uskadeligt Fantasteri, bl. a. fordi al Reformiver dør, naar man venter Revolutionen i den nærmeste Fremtid.

S. Grundtvig.
